589/00

Den 13. marts 2000 blev i sag nr. 51.079:

xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxxxxxxx
xxxx xxxxx x

mod

Aros Forsikring
Stenkildevej 31
8260 Viby J

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har retshjælpsforsikring i Aros Forsikring, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde retshjælpsdækning til en verserende sag ved Vestre Landsret.

Selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning, principalt med henvisning til, at tvisten er af erhvervsmæssig art, subsidiært at omkostninger til sagens førelse ikke er afholdt med rimelig grund.

Klageren har stævnet Naturklagenævnet med påstand om, at den af Naturklagenævnet den 12/11 1998 trufne afgørelse erklæres ugyldig. Naturklagenævnet stadfæstede i sin afgørelse Nordjyllands Amts afslag på klagerens anmodning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 til opførelse af et nyt sommerhus søværts den fastlagte strandbeskyttelseslinie.

I den af klagerne udtagne stævning mod Naturklagenævnet v/kammeradvokaten hedder det bl.a.: "**PÅSTANDE:** Den af Naturklagenævnet den 12. november 1998 trufne afgørelse i sag nr. 97-132/… erklæres ugyldig og Naturklagenævnet tilpligtes

principalt at anerkende, at byggemulighederne på sagsøgers ejendom … alene begrænses af den tinglyste strandbyggelinie af 31. juli 1940,

subsidiært at anerkende, at der lovligt i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2, kan opføres en sommerbolig med den på bilag 2 forudsatte placering på ejendommen,

mere subsidiært at anerkende, at sagsøger meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinien til den i bilag 2 ansøgte bebyggelse.

SAGSFREMSTILLING: Nærværende sag omhandler Nordjyllands Amts afslag på sagsøgerens ansøgning om tilladelse til opførelse af sommerhus på sagsøgerens sommerhusgrund. Nordjyllands Amts afgørelse er senere blevet stadfæstet af Naturklagenævnet. Sagsøgeren har i mere end 25 år ejet sommerhusgrunden beliggende … Den 28. januar 1997 indsendte sagsøgeren til Frederikshavn Kommune ansøgning om princip-godkendelse til opførelse af et sommerhus på ejendommen. Der fremlægges som **bilag 1** kopi af sagsøgerens skrivelse af 28. januar 1997 til Frederikshavns Borgmester, hvorved projektmateriale fremsendes, og som **bilag 2** fremlægges ansøgning om princip-godkendelse til opførelse af sommerhus indsendt af arkitekt Alfred Hansen bilagt tegning af 11. november 1996. Det ansøgte hus er påtænkt opført som et øst-vest liggende længehus med forskudte planer, der følger det skrånende terræn, og som med stråtag og sorttjærede facade er indpasset i klitlandskabet. Parkeringsareal og terrasser skulle udføres i nær tilknytning til huset, og resten af grunden skal fortsat henligge som naturgrund. Frederikshavn Kommune meddelte den 4. april 1997 sagsøgeren, at Frederikshavn Kommunes Plan- og Miljøudvalg ikke kunne anbefale overfor Nordjyllands Amt, at der blev meddelt tilladelse til det ansøgte i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 15. Skrivelsen fremlægges som **bilag 3**. Frederikshavn Kommune begrunder sit afslag med, at sommerhuset med den ansøgte placering vil blive placeret søværts den i den for området gældende lokalplan fastlagte strandbeskyttelseslinie. Ligeledes den 4. april 1997 fremsendte Frederikshavn Kommune til Nordjyllands Amt den til sagsøgeren direkte meddelte stillingtagen, jf. **bilag 4**, og anførte, at

'Ejendommen er omfattet af lokalplan nr. 18.02.01 for Frederikshavn Kommune, og det er lokalplanens formål at fastlægge skelfast strandbeskyttelseslinie samt at forhindre en ny bebyggelse søværts denne linie.

Udvalget har i sin beslutning lagt vægt på, at ved at fastlægge skelfast strandbeskyttelseslinie er der skabt byggemulighed på grunden, en byggemulighed der ikke var til stede før lokalplanens ikrafttræden.

Byggemuligheden omfatter et byggefelt på ca. 12 x 15 m.'

Nordjyllands Amt gav herefter sagsøgeren afslag på den ansøgte tilladelse til at opføre et fritidshus med den ansøgte placering på ejendommen. Skrivelsen fra Nordjyllands Amt af 10. juni 1997 fremlægges som **bilag 5**. Den 8. juli 1997 påklagede advokat U.B. Nordjyllands Amts afgørelse af 10. juni 1997 til Naturklagenævnet. Der fremlægges som **bilag 6** kopi af skrivelse af 14. november 1997 fra advokat G.L. til Naturklagenævnet, hvori denne fremkommer med uddybende bemærkninger til klagen til Naturklagenævnet over Nordjyllands Amts afslag af 10. juni 1997. Nordjyllands Amt har i skrivelse af 5. december 1997 kommenteret sagsøgerens klage. Skrivelsen fremlægges som **bilag 7**. Advokat G.L. har med skrivelse af 15. januar 1998, der fremlægges som **bilag 8**, fremsendt en skitse over placeringen af det ønskede sommerhus i forhold til klitfod. Det skal bemærkes, at tegningen ikke vedrører det ansøgte sommerhus men et tidligere påtænkt på grunden med identisk placering. Efter sagsøgerens opfattelse fremgår det af landinspektørens skitse, at sommerhuset vil blive placeret ca. 120 m fra klitfod og 100 m fra kystbevoksningsgrænsen og indenfor gældende afstandskrav i Naturbeskyttelsesloven, ligesom placeringen er udenfor den tinglyste standbeskyttelseslinie af 31. juli 1940. På sagsøgtes opfordring udarbejdede Nordjyllands Amt et oversigtskort med de i sagen nævnte beskyttelseslinier indtegnet. Skrivelsen fra Nordjyllands Amt af 31. marts 1998 med oversigtskort måleforhold 1:2000 og luftfoto måleforhold 1:2000 fremlægges som **bilag 9.** På tegningen er ikke angivet strandfredningskommissionens beskyttelseslinie, og sagsøgte **opfordres (1)** til at udarbejde et oversigtskort, hvor også strandfredningskommissionens strandbyggelinie er indtegnet. Sagsøgte **opfordres (2)** ligeledes til at fremlægge et læsbart eksemplar af luftfoto med angivelse af de omhandlede strandbeskyttelseslinier. Advokat G.L. har 4. maj 1998 fremsat sine afsluttende bemærkninger i klagesagen, og skrivelsen fra advokat G.L. fremlægges som **bilag 10**. Naturklagenævnet traf den 12. november 1998 afgørelse i sagen og bestemte

'Nordjyllands Amts afslag af 10. juni 1997 på ansøgning om dispensation for strandbeskyttelseslinien til opførelse af et sommerhus på matr. nr. … stadfæstes derfor.'

Naturklagenævnets afgørelse fremlægges som **bilag 11.** Der fremlægges som **bilag 12** deklaration udarbejdet af strandfredningskommissionen den 20. juni 1940 tinglyst på sagsøgerens ejendom, hvori er anført

'Hvor Byggelinien er fastsat den for Græsvækst blottede Strandbreds inderste Kant, eventuelt daglig Højvandslinie nærmere end 100 Meter, er det på Betingelse af, at Bebyggelse mellem Byggelinien og en Linie i en Afstand af 100 m fra den for Græsvækst blottede Strandbreds inderste Kant, eventuelt daglig Højvandslinie, ikke finder Sted, forinden …….'

'Det bemærkes, at den indhæftede Plan (Kopi efter Matrikelkortet) som følge af, at der ofte er en væsentlig Uoverensstemmelse mellem Matrikelkortet og Forholdene i Marken for så vidt angår Kystliniens Beliggenhed, og at der ikke af Strandfredningskommissionen er optaget Mål i den Udstrækning, at en nøjagtig Indlægning i Forhold til bestående Skel af Byggelinien på Kortet i almindelighed har kunnet finde Sted, kun kan betragtes som en skitsemæssig Oversigtsplan til angivelse af Mål til Byggelinien i Forhold til Inderkant af den for Græsvækst blottede Strandbred, daglig Højvandslinie, Skel, Skræntoverkant eller deslige, hvorfor Byggelinien ikke kan bestemmes ved Måloptagning på Planen men alene ved de på denne anførte Mål til Strandbred, daglig Højvandslinie, Skel, Skræntoverkant eller deslige, således som disse forefindes på Marken på det Tidspunkt, da Bebyggelsen finder Sted. Hvor Mål er angivet til Planens Strandgrænse, gælder Afstanden ikke fra Vandlinien eller Matrikelgrænsen mod Stranden, men fra den for Græsvækst blottede Strandbreds Inderkant, eller hvor en Strandbred ikke findes fra daglig Højvandslinie.'

Landinspektør E.J. udarbejdede for sagsøgeren i august 1974 en situationsplan, jfr. **bilag 13**, vedrørende sagsøgerens ejendom, hvorpå der er indtegnet den strandbeskyttelseslinie, der er en følge af strandkommissionens deklaration af 20. juli 1940. Det fremgår af tegningen, at strandbyggelinien er ca. midt på grunden. Den ansøgte bebyggelse er desuden placeret i overensstemmelse med de byggelinier, der blev fastlagt i den for området tidligere gældende byplanvedtægt vedtaget af E. Sogneråd den 28. februar 1966 og den 11. december 1968, idet der som **bilag 14** fremlægges oversigtskort over E. Kommune, sommerhusområderne ved B. og N. På oversigtskortet er strandbeskyttelseslinien indtegnet med en stiplet linie og går ca. midt gennem sagsøgerens grund. Frederikshavn Kommune offentliggjorde den 25. januar 1992 forslag til lokalplan 18.02.01 N. Advokat P.H. gjorde på vegne sagsøgeren indsigelse mod forslaget til lokalplan 18.02.01 N. i skrivelse af 27. marts 1992. Der fremlægges som **bilag 15** skrivelse af 5. juli 1993 fra Frederikshavn Kommune til advokat P.H., hvori det oplyses, at

sagsøgerens indsigelse mod fastsættelse af lokalplanens strandbeskyttelseslinie ikke er blevet imødekommet. Frederikshavn Kommune angiver, at

'Det kan oplyses, at fastlæggelsen af lokalplanens strandbeskyttelseslinie er sket i en forhandling med Skov- og Naturstyrelsen og Nordjyllands Amt. De nævnte myndigheder har ikke fundet argumentation for en yderligere reduktion af strandbeskyttelseslinien for deres klients ejendom i forhold til placering, der var foreslået i lokalplanforslaget. Den nye strandbeskyttelseslinie, der nu er fastlagt i lokalplanen, er en væsentlig lempelse i forhold til den linie, der er fastlagt i Naturbeskyttelsesloven. Konkret for Deres klients ejendoms vedkommende en lempelse på ca. 40 meter.'

Der fremlægges som **bilag 16** kopi af lokalplan 18.02.01 N. Kommune, hvor der på side 9 er fremlagt oversigtsplan, hvorpå er angivet indtegning af Naturbeskyttelseslovens indmåling af strandbeskyttelseslinie og lokalplanens forslag til skelfast strandbeskyttelseslinie. Det fremgår ikke af lokalplanen, at den ophæver deklaration udarbejdet af strandfredningskommissionen den 20. juli 1940. Konsekvensen af den på oversigtskortet indtegnede beskyttelseslinie efter lokalplanen er, at der på sagsøgerens ejendom, der er på ca. 1.600 m² alene er et byggefelt på ca. 180 m², og at dette byggefelt er placeret på det bageste stykke af grunden beliggende i et hul mellem to nabohuse. Der er det pågældende sted ikke vestsol på grund af naboejendommenes træer. Et byggeri skal således placeres på de vestligste ca. 20 m af grunden, og der skal holdes en afstand til en vej bag grunden på 10 m fra vejmidten, og vejen er 3 m bred. Sagsøgte **opfordres (3)** til at oplyse, hvor mange ubebyggede grunde i 1. række, der ved fastlæggelsen af strandbeskyttelseslinien i lokalplanen blev hindret i nybyggeri. Det ønskes tilligе oplyst, hvor mange af de grunde, hvorpå nybyggeri blev hindret på grund af lokalplanen, der p.t. er blevet bebygget i henhold til dispensation.

Sagsøgte **opfordres (4)** til at oplyse, hvorvidt denne er enig i, at sagsøgerens ansøgte projekt er

1. beliggende udenfor strandbeskyttelseslinien som fastlagt i deklaration af 31. juli 1940, jfr. bilag 12,
2. udenfor strandbeskyttelseslinien som fastsat i byplanvedtægt, jfr. bilag 14, og
3. udenfor strandbeskyttelseslinien som fastsat i Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2.

Sagsøgeren forbeholder sig at begære syn og skøn udmeldt med henblik på at få fastlagt de respektive strandbeskyttelseslinier.

ANBRINGENDER: Til støtte for den principale påstand gøres det gældende,

at en strandbyggelinie som fastsat af Strandvæsenskommissionen i en tinglyst deklaration af 10. juli 1940 bevarer sin gyldighed overfor Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2,

at det ansøgte projekt er beliggende udenfor den strandbeskyttelseslinie, der fremgår af deklarationen,

at sagsøgeren derfor er berettiget til at lade et sommerhus opføre med den ansøgte placering,

at den ved tinglyste deklaration fastsatte strandbeskyttelseslinie ikke er blevet ophævet ved vedtagelsen af lokalplan 18.02.01, jfr. bilag 16, og

at der ikke ved lokalplan kan ske en indskrænkning af sagsøgerens rettigheder i henhold til den tinglyste deklaration af 7. oktober 1940.

Til støtte for den subsidiære påstand gøres det gældende,

at ejendommen med den på bilag 2 forudsatte placering lovligt kan opføres udenfor den i Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2, fastsatte 100 meter strandbeskyttelseslinie udmålt fra det sted, hvor den sammenhængende landvegetation begynder.

Til støtte for den mere subsidiære påstand gøres det gældende,

at ifald landsretten måtte finde, at det ansøgte projekt er beliggende indenfor strandbeskyttelseslinien, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2, har sagsøgeren ret til der i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3. meddeles sagsøgeren dispensation til den ansøgte bebyggelse, jfr. bilag 2,

at der i nærværende sag foreligger sådanne særlige hensyn til sagsøgeren, at der bør meddeles denne en dispensation, idet der særligt henvises til længden af sagsøgerens ejerperiode, at et hus på grunden alene kan placeres i et hul mellem to nabohuse, tæt på en vej og uden vestsol, at ejendommen vil blive placeret på linie med nabohusene, at ejendommens værdi vil blive væsentligt reduceret med en placering i byggefeltet som angivet i lokalplanen, og

at afslag på dispensation er i strid med lighedsgrundsætningen, da andre ejendomme i området er bebygget med samme placering i forhold til strandbeskyttelseslinien som det ansøgte projekt."

Selskabet har ved dets advokat afvist at yde retshjælpsdækning med ovenfor nævnte begrundelse.

Klagerens advokat har i skrivelse af 6/7 1999 til selskabet påberåbt sig, at den aktuelle sommerhusgrund anvendes til privat brug. Vedrørende selskabets anbringende om rimelig grund har advokaten i ovennævnte skrivelse anført: "De anfører som begrundelse for, at søgsmålet savner rimelig grund, at det projekterede sommerhus rent pladsmæssigt vil kunne opføres indenfor byggefeltet på grunden, og at min klients ønske om ikke at være henvist til at placere ejendommen i byggefeltet alene skyldes manglende vestsol det pågældende sted. Dette er en grov forenkling af problemstillingen, idet min klient ejer en grund på 1.671 m² beliggende i 1. række med udsigt, hvis huset placeres som ønsket af min klient. Det anviste byggefelt på grunden er alene ca. 180 m² af grundens samlede areal på 1.671 m² og er beliggende, således at huset ikke vil få optimal udsigt, vil ligge i et hul mellem nabohusene og ikke have vestsol. Et langt vigtigere aspekt end det af Dem fremhævede om vestsol er den betydning det har for ejendommens pris, om et sommerhus kan placeres optimalt på grunden eller alene kan opgøres i et meget indskrænket byggefelt. Byggefeltet er også trukket langt op mod nabohuse og et vejareal. Jeg vedlægger til Deres orientering kopi af oversigt over skatter og afgifter af fast ejendom 1993 og ejendomsvurdering pr. 1. januar 1999, hvoraf fremgår, at grundens værdi i den offentlige ejendomsvurdering er faldet fra kr. 143.600,00 til kr. 124.500,00. Faldet i ejendomsvurderingen er alene forårsaget af, at der er sket indskrænkning i bebyggelsesmulighederne på grunden, og at ejendommens ejendomsvurdering og dermed også ejendommens salgsværdi er væsentligt reduceret. Sagsøgeren har således en betydelig økonomisk interesse i sagens udfald, idet prisen for grunden og for grund med hus vil være adskillige hundrede tusinder kroner højere, hvis huset kan placeres som ønsket af min klient, hvilket denne er berettiget til i henhold til den strandbyggelinie, som blev fastsat af Strandvæsenskommissionen i den tinglyste deklaration af 10. juli 1940. Der er desuden en dispensationsmulighed, jfr. Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 2, sammenholdt med § 65, stk. 3. Min klient har således mange saglige grunde til at ønske at få prøvet Naturklagenævnets afgørelse, og Aros Forsikring kan ikke stille et krav om, at sikrede med overvejende sandsynlighed vil vinde sagen, jfr. Retshjælpsforsikringen af Michael Wiisbye, 1994, side 229, nederst. Det er ligeledes Deres klient, der har bevisbyrden for, at denne er berettiget til at afslå retshjælpsdæk-

ning under henvisning til, at sagen som helhed ikke afholdes med rimelig grund. Der ses ikke i Deres argumentation at være anført specifikke grunde, der løfter Deres klients bevisbyrde for, at sagen ikke anlægges med rimelig grund."

Over for nævnet har klagerens advokat fastholdt det i sin skrivelse af 6/7 1999 til selskabet anførte.

I selskabets skrivelse af 7/9 1999 til nævnet hedder det bl.a.: "**Erhvervsudøvelse:** Det er naturligvis en konkret vurdering, hvorvidt tvister om sommerhuse andet end rene udlejningstvister kan siges at være privat eller af erhvervsmæssig karakter, jfr. Jørgen Gawinetski og Henning Jønsson i husejerforsikring, 2. udgave side 148, men det er selskabets opfattelse, at klager, som ejer af 3 sommerhuse, der alle udlejes, må siges at drive erhvervsmæssig udlejningsvirksomhed. Det har formodningen for sig, at klager tillige vil udleje det omhandlede sommerhus, når det engang opføres. Henset til klagers erhvervsmæssige udlejning af de øvrige sommerhuse, må tvister vedrørende den ene ubebyggede sommerhusgrund ud fra princippet om afsmitning antages at være erhvervsmæssig og derfor ikke dækket af den private retshjælpsforsikring. Til støtte herfor skal anføres Michael Wiisbye i Retshjælpsforsikringen side 133. Klager har anført, at de øvrige sommerhuse ikke har den størrelse og udstyrsstandard som forbindelse med erhvervsmæssig udlejning, men det er dog noteret, at udlejning sker alligevel endda igennem et udlejningsbureau. Det fremgår af stævningens bilag 1, fremsendt af klager, at det projekterede sommerhus vil få et bruttoareal på 120 m² fordelt på bl.a. 3 værelser samt hems, hvilket må siges at være et sommerhus af en mere rigtig størrelse til udlejning i forhold til klagers øvrige sommerhuse. Dette understøtte antagelsen om, at det projekterede sommerhus i et vist omfang er beregnet til udlejning. **Rimelig grund til sagsanlæg:** Uanset om nærværende tvist ikke kan antages at være erhvervsmæssig og derved ikke falder udenfor dækning i retshjælpsforsikringen, er det selskabets opfattelse, at klager ikke har rimelig grund til sagsanlæg mod Naturklagenævnet. Efter selskabets oplysninger, blev byggefeltet på den pågældende ejendom indskrænket før projektering af sommerhuset. Det er enhver grundejers risiko, hvorledes den offentlige regulering ændres, hvorfor klager ikke har haft en berettiget forventning om gennemførelse af projekteringen af sommerhuset. Der er efter selskabets opfattelse ikke den påkrævede rimelige grund til sagsanlæg. Ovenstående bekræftes ligeledes klart af Natur-

klagenævnets afgørelse af 12. november 1998, jfr. stævningens bilag 11, som tillige finder, at klagers ønsker om placering af bebyggelsen så nær ved stranden som muligt, ikke kan begrunde en dispensation."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**§ 3. Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?** 1. Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås: a) Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv. … **§ 5. Hvilke omkostninger er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?** 1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, f.eks. fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:
Nævnet finder, at klageren ikke over for den foreliggende afgørelse fra Naturklagenævnet har anført omstændigheder, der kan bevirke, at omkostningerne ved indbringelse for Landsretten kan anses afholdt med rimelig grund. Allerede derfor kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde klageren retshjælpsdækning for disse omkostninger.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard